

2020-03-25

Utbildningsförvaltningen har överlämnat en utredning i anledning av den begäran som Skolinspektionen överlämnat till kommunen rörande ansökan från Nästanvik ang. start av friskoleverksamhet för elever i Nästansjö och Malgovik.

Av den utredning som genomförts, kan konstateras att kommunens kostnader för en friskola av den omfattning som avses, skulle komma att uppgå till betydande belopp och bli långt mer kostnadskrävande än om aktuella elevgrupper gavs tillträde till Volgsjö skola och Hembergsskolan i Vilhelmina tätort, där huvuddelen av grundskolans elever finns. Den ökade kostnad på drygt 11,5 miljoner kronor som skulle uppstå med start av en friskola, måste finansieras genom bl. a minskade resurser för den kommunala skolan och då främst inom grundskolan. Det ska då tas i beaktande att effekterna av tillkomsten av ytterligare en friskola mycket långsiktigt skulle påverka den kommunala ekonomin mycket negativt.

Vilhelmina kommun, som kan betraktas som extrem glesbygdskommun, har en skolstruktur som innebär etablerade glesbygdshögstadiet, ett i Dikanäs (beläget 100 km från Vilhelmina tätort) och ett i Saxnäs (beläget 90 km från Vilhelmina tätort). På grund av dessa skolors geografiska belägenhet, är det uteslutet att avveckla dessa skolor. Vid dessa skolor bedrivs undervisning från F till årskurs 9 med sammanlagt 55 elever. I Vilhelmina tätort finns Volgsjö skola med 350 elever och Hembergsskolan med 200 elever. Den skolstruktur som skulle bli kvar efter en nedläggning av skolorna i Nästansjö och Malgovik, uppfyller enligt kommunens mening fullt ut de krav som kan ställas på fungerande undervisning för alla kommunens elever och därtill med försvarlig kvalitet. En friskoleetablering skulle kraftigt försämra förutsättningarna för grundskolans verksamhet och därtill äventyra kvalitén i verksamheten på ett oroande sätt.

Det ska vidare noteras att kommunens ekonomi kraftigt har försämrats under de senaste två åren med ett redovisat underskott totalt för kommunen på 24, 6 miljoner kronor för 2019 och en budget för 2020 som, med mycket kraftiga besparingar bl. a inom utbildningsnämndens område, kan uppfylla kraven på god ekonomisk hushållning. Mot detta ska ställas att det redovisade underskottet för 2019, ska återställas de kommande tre åren i enlighet med gällande regler för god ekonomisk hushållning. Den pågående Coronaepidemin skapar ytterligare både praktiska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

Vidare ska uppmärksammas att kommunens skatteunderlag kontinuerligt urholkas och att det skatteutjämningsystem som idag gäller, inte förmår att täcka de ökade kostnader som följer av centrala överenskommelser om bl. a lönenivåer för kommunens anställda. Behovet av strukturella förändringar i den kommunala verksamheten är oundgänglig. F n pågår ett arbete med att införa den av Sveriges Kommuner och Regioner framtagna sk prislappsmodellen, vilket innebär ett starkt begränsat utrymme att klara ökade kostnader både inom utbildningsområdet som inom kommunens övriga lagstadgade verksamheter. Det alternativ som skulle ersätta de nödvändiga strukturella förändringarna är då att höja kommunalskatten. Den nivå som då skulle bli aktuell, rör sig om ca 4 kronors skattehöjning. Detta sammantaget med regionens behov av intäktsförstärkningar, bedöms vara en i praktiken ogenomförbar åtgärd.

Mot bakgrund av den genomförda utredningen och vad som i det föregående redovisats, föreslår vi

Att utbildningsnämnden avstyrker tillkomsten av en friskola i enlighet med den ansökan som lämnats till Skolinspektionen.